

Hässleholms kommun
kommunen@hassleholm.se

2023-05-10

1 (20)

Dnr-Dnr. 2023:393

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Silviaskolan i Hässleholms kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Silviaskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Silviaskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i hög utsträckning.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-6 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på Silviaskolan leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling.

Den sammanfattande motiveringen för bedömningen är följande: Skolinspektionens granskning visar att rektorn utifrån ett brett underlag skaffar sig en god nulägesbild av skolans kunskapsresultat, undervisning och värdegrundsarbete. Utifrån analyser av underlaget genomför rektorn nödvändiga åtgärder och fattar beslut om hur resurser ska fördelas, för att bäst möta de behov som finns på skolan. Granskningen visar vidare att rektorn har skapat förutsättningar och organiserat för lärares samverkan och kollegiala lärande och försäkrar sig om att det ger avtryck i undervisningen. Rektorn ser också till att skolans arbets- och förhållningssätt är tydliga och tillämpas av lärarna. Granskningen visar också slutligen att rektorn ger lärarna en tydlig ledning i hur skolans jämställdhetsarbete ska bedrivas.

Uppföljning, analys och förbättringsåtgärder

Granskningen visar att rektorn utifrån ett brett underlag skaffar sig en god nulägesbild av skolans kunskapsresultat, undervisning och värdegrundsarbete. Rektorn följer via kommunens sammanställning av statistik, som ges två gånger per läsår, upp målnuppfyllelsen i alla ämnen på skolnivå, årskursnivå, stadievis, klassnivå, över tid och uppdelat på kön. Det finns även statistik på jämförelser med andra skolor i kommunen och med riket. Likaså följs nationella prov i årskurs 3, 6 och 9 upp. Av inskickad dokumentation och av intervjuer med rektorn och personal framgår också att rektorn genom den sammanlagda uppföljningen skapar sig en bra helhetsbild av lärarnas undervisning. Av inskickad dokumentation och intervjuer med rektorn och lärarna framgår att uppföljningen av undervisningens kvalitet sker via klassrumsbesök, genom deltagande i diskussioner i enskilda arbetslag och i tvärgrupper över stadier och i medarbetarsamtal.

Lärarna uppger att de har nära kontakt med rektorn om sina förutsättningar i undervisningen och att hen är lyhörd för deras synpunkter och önsknings. Granskningen visar också att rektorn följer upp att värdegrundsarbetet integreras i undervisningen. Enligt inskickad dokumentation och intervjuer med rektorn och personal sker det både sammantaget för hela skolan och kontinuerligt under läsåret. Övergripande på skolan sker uppföljningen av värdegrundsarbetet genom olika enkäter; kommunens årliga elevenkät, enkäter gällande trygghet och studiero, elevhälsans enkät och hälsosamtal, Skolinspektionens enkät till årskurs 5 och 8 samt skolans egna trivselenkäter med samtliga årskurser en gång om året. Rektorn redovisar resultaten av kartläggningarna för lärare och för elevhälsa. Även elever delges resultaten via sina lärare. Elevhälsan följer upp värdegrundsarbetet via sin elevhälsoplan som tagits fram tillsammans med personalen. Den handlar om förebyggande och hälsofrämjande arbete exempelvis samtal om likheter och olikheter i klasserna. Rektorns uppföljning av det samlade värdegrundsarbetet sker via samtal i arbetslagmöten och på elevhälsoteamsmöten samt genom samtal med enskilda lärare och elever. Normer och värden är också ett uppföljningsområde som rektorn redovisar till huvudmannen.

Granskningen visar att rektorn genomför analyser av hela underlaget. Rektorn analyserar kontinuerligt kunskapsresultaten uppdelat på årskurs, ämne och kön. Huvudmannen tar fram statistik på skolnivå som rektorn delger lärare och personal på konferenser två gånger per läsår. Mellan konferenserna analyserar lärarna kunskapsresultaten och redovisar sedan resultaten för rektorn. Resultaten diskuteras var sjätte vecka med rektorn. Dessa resultat leder på pedagognivå till uppsatta mål för varje stadiet i så kallade överenskommelser kopplade till de fyra uppföljningsområden. Dessa är gemensamt beslutade i förvaltningen att skolan ska arbeta med, utifrån att alla rektorer har fått utvärdera sina verksamheter. För Silviaskolans del arbetar de med uppföljningsområdena betyg och bedömning, ledning och stimulans, elevhälsa samt normer och värden. Det framgår av intervjuer med lärare och rektorn att skillnader i kunskapsresultat på skolan kan ge oproportionerligt stora procentuella utslag eftersom det är så få elever i varje klass och på skolan som helhet.. Analyserna visar att när resultat avviker handlar det främst om skillnader på individnivå. Av inskickad dokumentation framgår därför att måluppfyllelsen varierar år för år. Uppföljningen av resultat över 15 år visar dock att när det gäller kärnämnen brukar eleverna på Silviaskolan i årskurs 9 ha lägre resultat i engelska, matematik och svenska än elever i övriga skolor i kommunen. I exempelvis ämnena engelska och matematik uppger rektorn att analyserna visar att det övergripande problemet till svårigheterna är eleverna har låg språkutveckling vid start på skolan vilket påverkar alla ämnen. När det gäller främmande språk handlar det dessutom om att elever med hörselnedsättning har svårigheter att höra språkljud. Några skillnader gällande pojkars och flickors

kunskapsresultat finns inte utifrån skolans gjorda analyser. Analyserna gällande undervisningen som gjorts på konferenser med samtliga lärare och i skolutvecklingsgruppen med rektorn och förstelärare visar att skolan behöver fortsätta med att utveckla arbetet med språkutveckling i undervisningen i alla ämnen samt arbeta med kompetensutveckling kring neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och hörselmedvetenhet. Rektorns uppföljning av lärarnas förutsättningar visar att de har goda förutsättningar att möta alla elever både individuellt och på gruppnivå eftersom klasserna inte är så stora.

Granskningen visar vidare att rektorn utifrån analysen genomför nödvändiga utvecklingsåtgärder och fattar beslut om hur resurser ska fördelas för att bäst möta de behov som finns på skolan. För att höja elevernas kunskapsresultat diskuterar lärare i arbetslagen och över stadier samt får stöttning av specialpedagoger. Lärarna har exempelvis utifrån de analyser de har gjort kopplade till elevers studieresultat och deras egen undervisning bland annat satt upp utvecklingsåtgärder kopplade till ämnena matematik, svenska och engelska i sina överenskommelser. Exempelvis handlar utvecklingsåtgärder där om att elever får exempeltexter för att elever ska förstå nivåer av skrivande, turtagning i klassrum vid samtal, läsförståelser i matematik, begreppsförståelse i matematik, planeringsverktyg för ansvar för sina studier samt arbete med lektionsstrukturer samt fortsatt arbete med hörselmedvetenhet. Lärarna har också överlag kortat ner genomgångar och ibland kompletterat dem med digitala förberedande lektioner innan lektioner vilka också kan användas som repetitionsverktyg. Ytterligare en utvecklingsåtgärd för att höja kunskapsresultaten som man på skolan sett utifrån analyser är fortsatt arbete med att lärare delger varandra vilka inlärningsstilar som passar bäst för olika elever. Av inskickad dokumentation och av intervju med rektorn och lärare framkommer att man på skolan som en utvecklingsåtgärd kopplad till det som framkommit i analyser gällande kompetensutveckling låter lärare delta i utbildning om hörsel via Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM). Rektorn uppger att värdegrundsarbetet också ingår som en del i skolans kvalitetsarbete och finns i verksamhetsplaner i form av en pedagogisk planering för normer och värden där det tydligt framgår hur skolan arbetar med att elever ska bemöta medmänniskor på respektfullt och hänsynsfullt sätt samt hjälpa och stödja människor som behandlas illa. Av intervjuer med rektorn och lärarna framgår att värdegrundsarbetet som sker på skolan ger positiv effekt. Att det finns bra bemötande mellan lärare och elever visar också enkätsvaren. Av intervju med rektorn och lärare framgår likväl att det görs flera riktade insatser på skolan kopplade till värdegrundsarbetet. Exempelvis arbetar kuratorn med självkänsla och psykisk hälsa i vardagen med högstadiets elever. Kuratorn arbetar också med frågor kring sociala medier och rasism med eleverna på mellanstadiet. Elevhälsans personal har också varit i klasserna och pratat om sex och samlevnad. Värdegrundsfrågor ingår i de uppföljningar som skolan gör

till kommunen men också i lärarnas egen uppföljning som de gör i slutet av varje läsår för att det sedan ska kunna ligga till grund för arbete med överenskommelserna under hösten. Av lärarintervjun framgår också att lärarna i hög grad är delaktiga i resursfördelningen på skolan och att de kan påverka den. Resurser utifrån elevernas behov diskuteras först i arbetslagen, sedan tar arbetslagsledaren med det till ledningsgruppen som fattar beslut och efteråt återkopplar arbetslagsledaren varför resursfördelningen blev som den blev. Effekterna av resursfördelningen följs upp av specialpedagoger, exempelvis via uppföljningen av åtgärdsprogram med vissa intervaller, och resultat förmedlas till rektorn.

Ledning och organisation

Granskningen visar att rektorn har skapat förutsättningar för lärare att samverka. Det framgår av insänd dokumentation samt av intervjuer med personal och rektorn att det på skolan finns fyra arbetslag: F-3, 4-6, 7-9 samt fritidshemmet. Lärarna diskuterar stadiervis i arbetslagen och har stadivisa uppföljningsmål men har också möjlighet till gemensam samverkan i flera mötesforum. Det finns exempelvis möten gällande organisatoriska frågor, möten med elevhälsa, skolutvecklingsmöten samt möten inriktade på kollegiala samtal. Rektorn följer upp genom att delta på mötena där arbetet med utveckling av verksamheten och skolans utvecklingsområden utifrån överenskommelserna sker. Nästan alla lärare, förutom läraren i teckenspråk, har någon annan lärare på skolan att samverka med då de flesta klasser är dubbelbemannade. Av lärarintervjun framkommer att ämneslärare diskuterar över stadier på skolan och vissa ämneslärare på eget initiativ också för diskussioner med lärare på andra grundskolor i kommunen. Enligt rektorn och lärarna har lärarna på Silviaskolan samverkan med lärare på grannskolan, där Silviaskolans elever har olika ämnen som slöjd, hem- och konsumentkunskap, idrott och språkval samt tillgång till bild- och NO- salar.

Granskningen visar vidare att rektorn har organiserat för ett kollegialt lärande och försäkrar sig om att det ger avtryck i undervisningen. Av det samlade underlaget framgår att det kollegiala lärandet bedrivs inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet. Arbetet pågår under hela läsåret. Av intervjun med lärarna och med elevhälsa framgår att några av specialpedagogerna finns med i arbetslagen, att föresteläraren har möten med personalen och att det finns studiedagar där också all personal möts. Att det kollegiala lärandet ger avtryck i undervisningen följer rektorn upp genom tät närvaro i arbetslagen och i uppföljningen av utvecklingsområdena.

Granskningen visar att rektorn ser till att skolans arbets- och förhållningssätt är tydliga och tillämpas av lärarna. Av lärarintervjun framkommer att skolans arbetssätt- och förhållningssätt levandegörs genom att personal tillsammans med rektorn går igenom styrdokument och verksamhetsplaner regelbundet. Enligt insänd dokumentation och rektorsintervjun säkerställer rektorn att arbets- och förhållningssätten är tydliga genom att följa upp vad som framkommer i diskussioner på möten och konferenser. Av det samlade underlaget framgår att det finns en samsyn i kollegiet kring hur lärarna lägger upp undervisningen. På skolan finns i nuläget enbart en lärare som är icke-legitimerad. Rektorn ser till att den som är obehörig får en kollega som stöttar speciellt, förutom den stöttning alla lärare ger varandra i arbetslagen.

Jämställdhetsarbete

Granskningen visar att rektorn ger lärarna en tydlig ledning i hur skolans jämställdhetsarbete ska bedrivas. Såväl rektorn som lärarna och personalen i elevhälsan uppger att ett jämställdhetsarbete pågår på skolan och att rektorn i flera delar styr och visar riktningar gällande gemensamt arbete med jämställdhet. Av Silviaskolans verksamhetsplan framgår skolans ansvar att bemöta pojkar och flickor som jämlika. Lärarna uppger också att förhållningssättet gällande jämställdhet ingår i likabehandlingsplanen. Av intervju med rektorn framgår att det på skolan sker ett jämställdhetsarbete på flera plan. Lärarna tar upp jämställdhetsfrågor i flera ämnen i undervisningen. Rektorn och lärarna uppger att jämställdhetsarbetet i undervisningen blir tydligare med stigande ålder. Jämställdhetsfrågor aktualiseras också i samband med att olika elevpåståenden exempelvis rörande vad flickor inte får göra. Lärarna uppger att de arbetar med jämställdhet när de periodvis grupperar flickor respektive pojkar på olika sätt i klassrummet för att stärka något av könen att våga ta lika mycket talutrymme. Lärarna tänker också på jämställdhetsperspektivet det när de ger pojkar och flickor förslag på olika rastaktiviteter. Enligt lärarna diskuteras jämställdhetsfrågor både när de ser problem och generellt i arbetslagen. Pojkars och flickors talutrymme på lektioner är en sak som återkommande diskuteras på generell nivå. Lärarna har även diskuterat risken med att fastna i individperspektivet då det är få elever i klasserna. Av intervjun med rektorn framgår att hen har ansvar för organisera så att alla elever, oavsett kön, blir bemötta på samma sätt. Rektorn säger att hen följer upp jämställdhetsarbetet genom att diskutera med personal, genom att elever berättar om olika situationer och genom uppföljning i de olika stadiernas överenskommelser. Rektorn uppger också att hen gör klassrumsbesök men att dessa hittills inte haft fokus på jämställdhetsarbete. Eleverna uppger att de känner att alla elever behandlas lika på skolan oavsett om de är pojkar eller flickor. Jämställdhetsfrågor har ta-

gits upp i undervisningen, exempelvis i ämnet historia och i de samhällsorienterade ämnen. Av elevintervjun framgår även att jämställdhetsfrågan har tagits upp i samband med att något hänt i klasser som har varit kopplat till pojkar eller flickor.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet, men vill i sammanhanget framhålla vikten av att rektorn följer upp jämställdhetsarbetet ytterligare, exempelvis genom att ha fokus på jämställdhetsarbetet vid klassrumsbesök och i medarbetarsamtal.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 5 Kursplaner

Skolinspektionens bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Den sammanfattande motiveringen för bedömningen är följande: Granskningen visar att undervisningen är strukturerad på ett sätt som gör att lektionerna har ett sammanhängande upplägg där syfte och mål tydliggörs. Undervisningen är varierad och lärarna ger eleverna stöd så att de förstår uppgiften och kan bibehålla sitt engagemang. Vidare arbetar lärarna medvetet för att stärka elevernas motivation och självförtroende. Tillika är undervisningen anpassad för att stimulera och utmana alla elever efter deras förutsättningar och behov. Slutligen förekommer i undervisningen inslag av att eleverna får vara med och påverka undervisningens upplägg och att de regelbundet ges möjlighet att på olika sätt reflektera utan ett givet svar och över sitt eget lärande..

Målfokus, lärarstöd och variation

Granskningen visar att undervisningen är strukturerad på ett sätt som gör att lektionerna har ett sammanhängande upplägg där syfte och mål tydliggörs. Av det sammantagna underlaget framgår att undervisningen har en gemensam tydlig struktur med både muntliga och skriftliga instruktioner på tavlan, koppling till vad som gjorts tidigare

inom området samt genomgång av vilka lärandemålen är. På digitala skärmar eller analoga tavlor i klassrummen samt individuella post-it lappar och block där sidor ska rivas allteftersom uppgifter blir färdiga, visas med både text och symboler vad eleverna ska göra på lektionerna. Av intervjuer med lärarna framkommer att lärarna ger lärarstöd, både via instruktioner i helklass och att en del elever får individuella instruktioner för att de ska förstå lektionens innehåll. Det framgår också att lärarna delar upp uppgifter i mindre delar som är mer hanterbara för eleverna när detta behövs för att elever ska gå vidare i sin kunskapsutveckling. En del elever som har annat modersmål kan få hem uppgifterna i förväg så att de även kan gå igenom instruktionerna på modersmålet. Det finns även vissa elever som behöver få instruktioner nedbrutna i flera led. Elever som behöver instruktioner av lärare i svenska som andraspråk får det. Rektorn uppger att de på skolan har kommunicerat hur uppstart, innehåll och avslut på lektionerna ska vara och att det är ett pågående arbete där lärarna har hunnit olika långt. Observationerna visar att det varierar huruvida lärarna har strukturerade avslut på lektioner. Eleverna bekräftar också att deras lärare överlag arbetar med samma lektionsstruktur.

Vidare visar granskningen att undervisningen är varierad och att lärarna ger eleverna stöd så att de förstår uppgiften och kan bibehålla sitt engagemang. Det framgår av intervjuer med lärare, elever och rektorn samt av lektionsobservationer att lärarna arbetar med att variera undervisningen. Lektionerna har olika arbetsformer och arbetssätt. Elever får arbeta enskilt, parvis och i grupp. Av intervjun med lärarna framgår exempelvis att när elever ska lära sig nya ord på annat språk får elever ibland skapa meningar med nya ord och ibland återberättar de något. De får också sammanfatta en text eller dramatisera den för att visa att de har förstått innehållet eller budskapet. De arbetar också med lappar med begrepp som de ska sätta in i sammanhang och förklara för varandra. Likaså får elever göra laborationer eller spela teater där de exempelvis får vara modeller i en molekylär struktur. Detta för att eleverna ska komma ihåg bättre enligt lärarna. Det framkommer också att lärarna inte har för långa genomgångar för att elever lättare ska kunna följa undervisningen. Istället använder sig lärarna exempelvis av korta Youtubeklipp eller filmer som elever har möjlighet att se både innan lektioner och efter lektioner om de vill repetera. Lärarna har infört mer återkommande repetitioner i klassrummen och att elever får träna på hörförståelse genom att lärare läser upp texter istället för att låta dem lyssna på inspelningar på andra språk. De använder olika tekniker för kommunikation och samspel och arbetar ständigt för att upprätthålla god ljudmiljö. Lärarna arbetar även med språkliga strukturer, nyckelord och med att skapa en förståelse för begreppen i exempelvis ämnena svenska och matematik. Elever får också läsa uppgifter tillsammans då läsning enligt lärarna är en viktig del i språkutvecklingen. Av intervjun med eleverna och av lektionsobservationerna framgår också att de flesta lektioner består av olika uppgifter och aktiviteter. På en lektion som observerades

arbetade elever både med faktagenomgång och med formgivning och på en annan lektion med att lösa uppgifter via läsfrågor och kluriga dataspel. Både lärare och eleverna uppger att när eleverna arbetar går lärarna runt till elever, som räcker upp handen och till elever som inte gör det, och hjälper till. Likaså svarar lärarna på elevernas frågor, ställer såväl nya frågor för att se om elever har förstått samt framåtsyftande reflekterande frågor. Detta framkommer också av observationerna.

Stimulans och utmaningar

Granskningen visar att lärarna arbetar för att stärka elevernas motivation och självförtroende. Av både intervjuer med lärare och elever framgår att lärarna arbetar på flera olika sätt med att uppmuntra eleverna och stärka deras tro på att de kan lära sig och utvecklas. Av såväl lärarintervjuer som lektionsobservationer framgår att lärarna bekräftar det som eleverna gör bra när de går runt och hjälper dem och ser hur det går för dem, oavsett om eleverna arbetar enskilt, i par eller grupp. Lärarna och eleverna uppger att elever får mycket individuell återkoppling och att de belyser elevernas styrkor för att uppmuntra dem. Det framgår också att lärare ofta lyfter och visar goda exempel på enskilda elevarbeten eller lyfter upp arbetsuppgifter som klassen gjort gemensamt för att stimulera och utmana elever att lära sig av varandra. Av intervjuer med elever framgår att lärarna förklarar och uppmuntrar dem när de är osäkra. Eleverna säger att de motiveras i undervisningen genom att läraren säger saker som visar att lärarna tror att elever kan klara uppgifter och kunskapsområden. Observationerna visar också att läraren ger elever positiva kommentarer som exempelvis "bra", "jättebra", " snyggt". Detta stärker, enligt eleverna, deras självförtroende och motivation att fullfölja arbetsuppgifter och anta utmaningar med svårare uppgifter. Lärarna ger alltid beröm när eleverna klarar uppgifter även när de gör uppgifterna del för del.

Granskningen visar vidare att undervisningen är anpassad för att stimulera och utmana alla elever efter deras förutsättningar och behov. Av intervjun med lärarna framkommer att lärarna arbetar på varierande sätt för att utmana elever i undervisningen. Elever får exempelvis välja om de vill ha muntliga eller skriftliga prov utifrån deras förutsättningar och behov. Det finns elever som istället för att skriva för hand skriver på dator. Någon elev får titta på film istället för att läsa i boken. Det finns även inläsnings-tjänst som vissa elever använder. Av intervjuer med elever och med lärare framgår att lärarna utmanar eleverna att välja svårare uppgifter när lärarna bedömer att eleverna skulle klara av det. Elever har också böcker på olika nivåer exempelvis i svenska och matematik som de kan arbeta med själva eller ihop med en klasskamrat. Grunduppgiften är densamma men läraren ger olika feedback. Om elever i ämnet svenska ska läsa en novell så har läraren andra samtal med elever som läser på högre nivå om dramaturgi

och hur de kommer vidare medan läraren med elever som läser på lägre nivå kan prata om meningar. Vissa elever läser också ämnen med högre årskurser. Av intervjuer med lärarna framkommer att de ofta diskuterar balansen mellan stöd och utmaning sinsemellan och i arbetslagen då de som lärare har goda förutsättningar att ständigt ge elever stöd.

Elevernas delaktighet i undervisningen och i sitt eget lärande

Granskningen visar att det i undervisningen förekommer inslag av att eleverna får vara med och påverka undervisningens upplägg. Av intervju med lärare och rektorn framgår att lärarna regelbundet i alla ämnen ger elever möjlighet till delaktighet i undervisningen, det vill säga lärarna ser till att elever inte bara får välja vad de vill arbeta med utan även att de kan påverka hur arbetet ska utföras. Av intervjun med lärarna framgår att de på olika sätt arbetar med att göra elever delaktiga i undervisningen. Exempelvis genom att vissa lärare när de gör grovplaneringar låter elever få vara med och planera vad de vill fokusera på utifrån centralt innehåll och kriterier som läraren visar. Lärarna berättar också att de i början av arbetsområden undersöker vad eleverna kan om ämnet och diskuterar vad eleverna vill lära sig mer om. Lärarna har också en låda där elever lägger lappar inför lektionerna om vad de vill ska tas upp i undervisningen. I muntliga uppgifter får elever välja vilka områden de ska prata om så att det ska bli saker som de har lättare att ha åsikter och tankar kring. Likaså låter lärarna elever på olika sätt utvärdera ifall undervisningen är intressant, stimulerande och lärorik. Dessa utvärderingar sker genom samtal i klassrum i helgrupp och/eller enskilt i utvecklingssamtal tillsammans med läraren. Lärarna använder sig också av olika metoder för utvärdering som tummen upp och exittickets. Sedan tas all denna kunskap om elevers idéer på förbättringar in i lärarnas planering. Av intervjun med eleverna framgår att de kan komma med förslag gällande undervisningen och att lärarna oftast tar upp det på nästkommande lektion.

Vidare visar granskningen att eleverna ges möjligheter att reflektera utan ett givet svar och över sitt eget lärande. Av intervjun med lärarna framkommer att de ofta ställer frågor om vad eleverna har lärt sig. Enligt lärarna får de ofta för de yngre eleverna påtala att det inte räcker att de enbart blir klara med uppgifter utan också att de ska fundera på vad de har lärt sig. Ett sätt att lära elever att reflektera menar lärarna är att de använder sig av kamratrespons så att elever kan se vad andra gör bra. Lärarna visar också elevexempel. Av intervjun med eleverna framkommer att deras lärare flera gånger har gått igenom och förklarat olika sätt de kan lösa uppgifter på. I exittickets skriver elever vad de gjort, vad de lärt sig och vad som har varit stimulerande. Eleverna uppger också

att lärare i olika ämnen inte enbart kräver svar utan också ett svar som innehåller reflektion av hur de har kommit fram till svaret, exempelvis i matematiken och i de naturorienterande ämnena. Av intervju med elevhälsa framkommer också att lärarna låter elever reflektera över eget lärande i samband med diskussioner om individuell studieteknik och i utvecklingssamtal. Likaså gör specialpedagogen en kartläggning där hen kan se hur elever reflekterar över det egna lärandet. Av observationer framkommer att när eleverna arbetat självständigt avbryter lärarna ofta dem i arbetet så att de får berätta hur de har tänkt kring olika saker som de har skrivit. Alla tankar som elever delger skrivs på någon lektion upp på whiteboardtavlan för att inspirera andra elever i deras berättelser. Lärarna visar också ett elevarbete, en tankekarta, för hela klassen som tips på hur de kan tänka kring uppgiften. Likaså visar lärarna texter som klassen skrivit gemensamt. Medan lärarna hjälper eleverna enskilt utmanar de också elever att reflektera och kritiskt tänka på det de har skrivit.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionens bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Den sammanfattande motiveringen för bedömningen är följande: Granskningen visar att skolan systematiskt tar reda på elevernas upplevelse av trygghet och arbetar såväl förebyggande som främjande och åtgärdande för att säkerställa elevernas trygghet. Granskningen visar även att det på skolan bedrivs ett samlat och riktat arbete för att skapa och bibehålla studiero.

Skolans arbete för att skapa trygghet

Granskningen visar att skolan arbetar medvetet och systematiskt med trygghet utifrån resultat i enkäter och elevers synpunkter i samtal och på klassråd, samt att skolan vidtar åtgärder utifrån personalens synpunkter och personalens iakttagelser. Av intervjuer och dokumentation framgår att skolan har ett systematiskt värdegrundsarbete som består av arbete med förhållningssätt och regler vid terminsstarter och där även frågor om trygghet ingår. Likaså har man på skolan trygghetsenkät, trygghetsvandring och elever på skolan är delaktiga i framtagande av såväl skolans som den egna klassens ordningsregler. Som förebyggande och främjande åtgärder får elever i början av läsåret alltid skriva och diskutera med lärare om hur de vill att deras skolgång ska vara. Här handlar det mycket om trygghet och studiero. Trygghet skapas också som en effekt av dubbelbemanning i klassrummen. När det av trygghetsenkäterna framkommer att något är otryggt diskuterar lärarna det med eleverna. Likaså diskuterar rektorn tryggheten med lärarna och elevhälsan utifrån deras synpunkter och iakttagelser.

Granskningen visar också att skolan vidtar åtgärder för att öka tryggheten. Rektorn uppger att de arbetar med att skapa trygghet på skolan både på individ och på gruppnivå. Arbetet sker bland annat genom samtal i klassrum och i elevrådet kring den gemensamma arbetsmiljön och bemötande. Därefter diskuterar lärare med elevhälsa och rektorn om extra bemanningar och kuratorstöd där det behövs och en samsyn om att vuxna ska föregå med gott exempel samt se och agera när något händer. Rektorn ser också till att ha många vuxna ute på raster och ordna rastaktiviteter. Av elevintervjuer framkommer att eleverna känner sig trygga och att de pratar om trygghet med sina lärare regelbundet i klassrummen och på utvecklingssamtalen. Av intervju med rektorn och lärare framkommer att den senaste kartläggningen av elevernas upplevelser av trygghet visar att elever på Silviaskolan överlag är trygga. Utifrån personalens synpunkter och iakttagelser har det dock visat sig att det kan vara otrygghet för Silviaskolans elever under förflyttningar till vissa lektioner som erbjuds på den närliggande skolan. Med anledning av detta bjuder Silviaskolan därför numera in elever från den närliggande skolan i samband med att den egna skolans elever ska börja läsa ämnen där. Tillgång till personal av båda kön i omklädningsrummen när elever har idrott på grannskolan är åtgärdande insatser vidtagna utifrån svar på skolenkäter och samtal vid rundvandringar.

Skolans arbete för att skapa och bibehålla studiero

Granskningen visar att det på skolan bedrivs ett samlat och riktat arbete för att skapa och bibehålla studiero. Elevernas upplevelse av studiero kartläggs genom kommunens årliga elevenkät och genom frågor på utvecklingssamtalen. På elevråd lyfts alltid frågor

gällande trygghet och studiero. Av rektorsintervjun framgår att rektorns regelbundna klassrumsbesök och samtal med lärare om klassrumssituationer också ger rektorn en bild av studieron. Det framkommer av insänd dokumentation samt av intervjuer med rektor, personal och elever att skolans arbete med studiero omfattar både främjande och åtgärdande insatser. Det gemensamma förhållningsättet vad gäller studiero är enligt rektorn och lärarna att det ska vara så pass tyst att elever ska kunna höra instruktioner för fortsatta arbetet. Studieron främjas på flera sätt. Bland annat genom årlig revidering av skolans ordningsregler, genom att man i klasser har det personaltätt och genom att elever på de olika stadierna får diskutera hur de vill ha det vad gäller studieron. Av intervjun med lärarna framkommer också att studiero skapas och bibehålls genom tydliga lektionsstrukturer och instruktioner inledningsvis på lektioner, vilket gör att elever hittar ett lugn. Under lektionerna har lärarna olika strategier för att skapa studiero. Elever som i par behöver diskutera får gå ut, elever kan gå ut på skolgården med personal och elever kan sitta bakom en skärm stundvis. De intervjuade eleverna säger att de mestadels har arbetsro och när de inte har det säger läraren till och då blir det lugnt, vilket även iakttas på lektionsobservationer. På samtliga observerade lektioner kan eleverna arbeta med sina uppgifter utan att bli störda.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionens bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i hög utsträckning.

Den sammanfattande motiveringen för bedömningen är följande: Granskningen visar att rektorn följer upp och analyserar eventuella skillnader mellan bedömningar i olika årskurser och ämnen. Granskningen visar även att rektorn ger lärarna förutsättningar att regelbundet kvalitetssäkra sina omdömen tillsammans och försäkras sig om att detta görs. Granskningen visar att rektorn ger lärarna förutsättningar att regelbundet kvalitetssäkra sina omdömen och betyg och försäkras sig om att lärarna använder sig av olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar.

Analys av omdömen och betyg

Granskningen visar att rektorn följer upp och analyserar eventuella skillnader mellan bedömningar i olika årskurser och ämnen. Av intervjun med rektorn framkommer att rektorn följer upp lärarnas samlade omdömen och betyg som finns digitalt. Utifrån det underlaget har rektorn och specialpedagoger dialoger med lärarna. Av inskickad dokumentation och intervju med rektorn framkommer att rektorn följer upp meritvärde och betygsfördelningen per klass. Resultat från nationella prov jämförs med bedömningar eller betyg. Betygsfördelningen per kön gällande skola och hela kommunen följs också upp. Resultaten går att jämföra över tid. Av lärarintervjun framgår också att de på skolan får frågor om resultat från huvudmannen och att betyg och bedömningar är ett uppföljningsområde som ska redovisas till huvudmannen. Lärarna följer också upp varje årskurs bakåt i tiden och gör elevgruppsuppföljning. Av rektorsintervjun framgår att analyserna visar att lärarna ger likvärdiga betyg. Resultat på nationella prov och betyg är också i stort sett överensstämmande. Analyserna har inte heller visat att det finns skillnader i betygsättning mellan pojkar och flickor. Rektorn och lärarna säger att när något sticker ut handlar det främst om skillnader på individnivå.

Kvalitetssäkring av omdömen och betyg

Granskningen visar också att rektorn ger lärarna förutsättningar att regelbundet kvalitetssäkra sina omdömen och betyg och försäkrar sig om att lärarna använder sig av olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar. Av intervjun med rektorn framgår att det finns riktlinjer för bedömning och betyg på skolan vilket gör pedagogerna säkra i vad som ska göras när. Rektorn organiserar så att arbetet med kompetensutveckling och diskussioner kring betyg och bedömning tas upp flera gånger under läsåret, bland annat på avsatta tider för konferenser två gånger per vecka och i arbetslagen varje vecka. Rektorn är också ofta med i dessa diskussioner. Lärarna har bland annat läst och diskuterat nya läroplanen, haft diskussioner ämnesvis- och stadiesvis samt läst material om betyg och provning. Lärarna diskuterar dilemman och undantagsbestämmelser vid betygsättning och hur de får anpassa vid nationella proven. Lärarna uppger också att det finns en samsyn när det gäller bedömning och betygsättning. Samtliga lärare använder sig av Skolverkets bedömningsstöd och jämför resultaten från nationella prov med betyg som sätts. Rektorn säkerställer också likvärdig bedömning genom att det är två pedagoger som sambedömer, per automatik de två som arbetar i samma klass men även tillsammans med ämneskollegor och genom diskussioner i arbetslagen. Sambedömning med lärare på andra skolor genomförs när det gäller nationella prov. En av lärarna har inte någon annan lärare i samma ämne att diskutera bedömning och betyg med på skolan men har kontakt med en pedagog på en annan skola. Dessutom är

betyg och bedömning ett av uppföljningsområdena som ska redovisas till huvudmannen.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

På Skolinspektionens vägnar

2023-05-10

2023-05-11

X

Anna Sundman Marknäs

Anna Sundman Marknäs

Beslutsfattare

Signerat av: Anna Sundman Marknäs

X

Verica Stojanovic

Verica Stojanovic

Utreddare

Signerat av: Verica Stojanovic

I handläggningen av ärendet har även Ola Rydkvist medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Fem lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektorn arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 15 och 16 februari 2023. Besöket genomfördes av Verica Stojanovic och Ola Rydkvist.

Silviaskolan är en regional grundskola för elever med hörselnedsättning från förskoleklass till årskurs nio i Hässleholms kommun. Skolans har ett regionalt upptagningsområde. Alla elever har hörselhjälpmedel. Eleverna kommer från cirka 25 kommuner i södra regionen (Skåne, Blekinge, Halland, Kronoberg och Kalmar län). Alla elever läser teckenspråk som ämne från årskurs 1. På skolan går totalt 70 elever. Enbart klass 1-2 är åldersblandad. Skolan har en rektor/biträdande rektor och skolan har tre arbetslag; F-3, 4-6 och 7-9.